

GUIA ITINERARI FORMATIU

ESPECIALITAT D'INFERMERIA DE SALUT MENTAL

UNITAT DOCENT DE SALUT MENTAL – PSMAR

Direcció Infermera INAD: Rosa Aceña

Tutors docents: Inma Cuixart, Tatiana Díaz, Silvia Rosado, Raúl Fernández

Data d'aprovació per la Comissió Docent: 28-03-22

1. **Definició i àmbit d'actuació**
2. **Programa Oficial de l'Especialitat (POE)**
3. **Objectius i competències a assolir en cada rotació**
4. **Pla de formació transversal comú**
5. **Curs de formació teòrica en salut mental per a psiquiatria, infermeria i psicologia**
6. **Sessions d'infermeria, clíniques i bibliogràfiques**
7. **Activitats científiques i de recerca**

Especialitat d'Infermeria de Salut Mental:

1. Definició i àmbit d'actuació:

La Infermera especialista en Salut Mental es el professional sanitari que, amb una actitud científica responsable i utilitzant els mitjans clínics i tecnològics adequats al desenvolupament de la ciència en cada moment, proporciona una atenció especialitzada a la salut mental, mitjançant la prestació de cures d'infermeria. Aquestes cures especialitzades es duen a terme als diferents nivells d'atenció (promoció, prevenció, tractament i rehabilitació de la salut mental), tenint en compte també els factors extrínsecs que intervenen en la aparició de les alteracions de la salut mental.

L'àmbit d'actuació inclou tant l'atenció hospitalària, en règim de hospitalització total o parcial, com l'atenció a la comunitat, que es duu a terme als centres de salut mental, centres de atenció primària, domicilis, institucions socials (escoles, residències, centres d'acollida...) i/o centres destinats a realitzar activitats rehabilitadores relacionades amb la salut mental.

2. Programa Oficial de l'Especialitat (POE):

2.1. ITINERARI FORMATIU: ROTACIONS A REALITZAR DURANT LA RESIDÈNCIA

Itinerari formatiu que es desenvolupa al llarg de 2 anys de residència, adaptat del Programa formatiu per a infermeres especialistes en salut mental, segons OM 1356/2011 del 11 de maig.

ANY RESIDÈNCIA	ROTACIÓ	DURADA	DISPOSITIU ROTACIÓ
R1	AGUTS	5 mesos	FORUM o Centres Assistencials Emili Mira
R1	URGÈNCIES	2 mesos	H. MAR
R1	ADICCIONS	2 mesos	H. MAR, FORUM o Centres Assistencials Emili Mira
R1	REHABILITACIÓ	2 mesos	FORUM o Centres Assistencials Emili Mira
R2	Centre de Salut Mental	3 mesos	S. MARTÍ o Centres Assistencials Emili Mira
R2	Centre de S. Mental infanto-juvenil	3 mesos	S. MARTÍ, CIUTAT VELLA, Hospital de Dia
R2	PSI	3 mesos	S. MARTÍ o Centres Assistencials Emili Mira
R2	Serveis especials (U. Ansietat, Equip multidisciplinari de serveis especialitzats en salut mental, S. rehabilitació comunitari, P. suport a primària, H. Dia infanto-juvenil, Interconsulta infermera)	2 mesos	H. MAR o Centres Assistencials Emili Mira

* Els residents podran gaudir de 1 mes de vacances per any lectiu.

2.2 ACTIVITATS MÍNIMES A REALITZAR AL LLARG DEL SEU ITINERARI:

La formació es portarà a terme sota la supervisió d'infermeres especialistes, i amb les directrius del tutor del resident, havent-ne de complir al menys, les següents activitats clíniques per a la consecució dels objectius formatius:

- a) Participar en l'atenció de primeres demandes d'atenció psiquiàtrica, al menys en 20 casos.
- b) Participar en, al menys, 10 sessions de coordinació de programes.
- c) Participar en, al menys, 20 sessions clíniques d'infermeria.
- d) Participar en, al menys, 20 sessions clíniques de l'equip de salut mental.
- e) Participar en, al menys, 5 sessions de coordinació de casos clínics a nivell d'àrea.
- f) Presentar, al menys, 6 sessions clíniques d'infermeria.
- g) Realitzar consultes d'infermeria, al menys, en 50 casos a nivell individual y 15 en famílies.
- h) Realitzar, al menys, 20 visites a domicili.
- i) Portar a terme el seguiment complet del pacient, d'acord amb el procés d'atenció d'infermeria, al menys en els següents casos: 2 infanto-juvenil, 4 en l'assistència intrahospitalària, 5 en l'assistència comunitària, 2 casos que utilitzen els tres nivells d'atenció (centres de salut mental, hospitalització i centres comunitaris i/o de rehabilitació)
- j) Col·laborar, al menys, en 2 processos grupals instal·lats.
- k) Intervenir, al menys, en 10 situacions d'urgència i/o crisis.
- l) Participar en les sessions formatives de l'equip multidisciplinar, de l'equip d'infermeria en salut mental i de l'equip d'atenció primària, al menys 2 vegades.
- m) Participar, al menys, en 1 programa d'educació per a la salut mental.
- n) Participar en, al menys, 1 programa de rehabilitació psico-social.
- o) Col·laborar en l'actualització continua del diagnòstic de salut mental de l'àrea socio-sanitària, al menys a un dels seus components.
- p) Dissenyar, al menys, un programa d'interconsulta d'infermeria de salut mental amb professionals d'infermeria de salut mental (a altre àmbit d'actuació diferent al que es trobi la resident) o amb professionals d'infermeria d'altres àmbits (unitats generals d'hospitalització, centres d'atenció primària, etc.).
- q) Elaborar 15 informes de continuïtat de cures d'infermeria de pacients que realitzen el seu tractament els diferents dispositius assistencials.
- r) Elaborar 1 disseny de Projecte d'Investigació sobre Infermeria de Salut Mental.

2.3 ROTACIONS EXTERNES:

Segons el Real Decret 183/2008, per a la especialitat d'Infermeria de Salut Mental es podrà sol·licitar rotació externa a nivell nacional o internacional, pel temps màxim de 4 mesos a tot el període formatiu i mai coincidint amb el final de residència.

3. OBJECTIUS I COMPETÈNCIES A ASSOLIR EN CADA ROTACIÓ:

UNITATS D'HOSPITALITZACIÓ D'AGUTS

Unitat d'ingrés del malalt en situació de descompensació de la seva malaltia.

Objectiu general

- Adquirir els coneixements bàsics, referents a la cura dels pacients amb un diagnòstic de malaltia psiquiàtrica i qualsevol problema de salut concomitant .
- Reforçar i/o ampliar els coneixements sobre els tractaments farmacològics més freqüentment utilitzats.
- Desenvolupar l'activitat professional amb plena satisfacció, seguretat i garantia pel malalt i el professional.

Objectius específics

Reconeixerà les diferents manifestacions psiquiàtriques de les següents malalties:

- Trastorns psicòtics. Esquizofrènia. Tractaments de la psicosi. Valoració i pla de cures.
- Trastorn mental orgànic. Demència. Delirium. Sind. amnèsic. Valoració i pla de cures.
- Trastorns de l'humor, afectius o del ànim. Classificació segons CIE-10. Valoració i pla de cures.
- Trastorns per ansietat. Formes clíniques. Valoració i pla de cures.
- Trastorns de la personalitat. Classificació. Comorbiditat. Valoració i pla de cures.
- Trastorns de la son. Fases. Normes d'higiene de la son. Cures.
- Principis generals de la psicofarmacologia. Classificació de psicofàrmacs. Cures d'infermeria davant reaccions adverses dels diferents fàrmacs.
- Teràpia electroconvulsiva (TEC). Mecanisme d'acció. Indicacions i contraindicacions.

Competències

- Acollirà al pacient a l'ingrés assegurant al màxim, un ambient de seguretat i col·laboració.
- Actuarà com element afavoridor per la comunicació de les emocions del pacient.
- Assegurarà una correcta pressa de medicació.
- Planificarà i intervindrà en les cures bàsiques d'infermeria en malalts amb simptomatologia psiquiàtrica.
- Desenvoluparà habilitats per informar i atendre a les famílies dels pacients.
- Coordinarà les cures dels pacients quan siguin donats d'alta.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 – 2

Grau de Supervisió Directa Sempre amb supervisió directa de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

UNITAT DE PATOLOGÍA DUAL

Anomenem "Patologia dual" a la concurrència en el mateix individu, de un trastorn psiquiàtric i d'abús de com a mínim, una substància.

Objectiu general

- Oferir una atenció especialitzada a les persones amb un trastorn per consum d'alcohol o altres tòxics més un trastorn mental sever, amb greus alteracions del comportament, que requereixen un abordatge específic.
- Adquirir coneixements, per augmentar l'habilitat en el maneig d'aquests pacients, tal i com la seva seguretat i confiança.
- Desenvolupar la sensibilitat de les infermeres, perquè tinguin capacitat per abordar al pacient en situació de consum de tòxics dins d'una malaltia mental.

Competències

- Maneig d'un pla individualitzat en les cures d'infermeria per a cada malalt, com a eina que permeti de forma dinàmica, mantenir un nivell de cures ajustades a cada situació.
- Adquirir habilitats d'intervenció en situació de crisi.
- Reconèixer el símptomes d'abstinència.
- Saber valorar e intervenir en situació d'abstinència.
- Fer seguiment de complicacions orgàniques lligades a l'abús de substàncies.
- Donar informació sobre les conseqüències negatives de l'abús de substàncies.
- Vincular a centres de seguiment i ajuda.
- Ajudar al pacient a canalitzar simptomatologia ansiosa, si presenta.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 – 2

Grau de Supervisió Directa Sempre amb supervisió directa de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

CENTRE ASSISTÈNCIA I SEGUIMENT (CAS)

Servei ambulatori que s'encarrega de rebre pacients amb trastorn d'abús de substàncies (TUS), per a donar recolzament en la seva malaltia tant a nivell psiquiàtric, psicològic i de les cures infermeres.

ESPAI VENOPUNCIÓ ASSISTIDA (EVA)

Sala de venopunció assistida per la prevenció de riscos.

Objectius generals CAS i EVA

- Reduir el nombre de casos de sobredosi mortal i no mortal.
- Inclusió dins del centre d'atenció de seguiment a les drogodependències amb el procés dels programes:
  - Programa d'abús de alcohol.
  - Programa abús de cocaïna.
  - Programa d'altres drogues.
  - Programa d'atenció a la naloxona.
  - Programa d'atenció a la metadona.

Objectius específics CAS i EVA

- Augmentar el coneixements sobre situacions de risc i prevenció de sobredosi, associat al consum de drogues.
- Saber identificar una sobredosi.
- Adquirir coneixements sobre les actuacions davant la sobredosi.
- Proporcionar formació als consumidors i/o familiars.
- Conèixer i saber aplicar els programes de distribució de la metadona.
- Afavorir la integració a la xarxa de Salut mental.
- Conèixer i aplicar les mesures higièniques per a reduir malalties infeccioses.
- Suport a la prevenció a les conductes sexuals de risc.
- Fer educació sexual.

Competències

- Assolir les pràctiques i coneixements dels objectius específics.
- Efectuar les primeres visites i successives.
- Practicar les tècniques de control i seguiment individualitzat de cada pacient.
- Coordinació i cooperació amb altres centres de la xarxa.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 - 2 - 1

Grau de Supervisió Directa i Progressivament Decreixent Al inici de la rotació el grau de supervisió es directa i progressivament passa a ser indirecta amb supervisió de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

PROCÉS DE REHABILITACIÓ PSICOSOCIAL UNITATS D'HOSPITALITZACIÓ MITJA-LLARGA ESTADA

Objectius generals.

- Proporcionar cures als pacients i famílies per tal de potenciar les capacitats i recursos personals i socials.
- Afavorir l'autocura dels pacients, per tal d'assolir el màxim d'autonomia possible en la seva reinserció i rehabilitació, tenint en compte les seves peculiaritats i necessitats i potenciant la prevenció i promoció de la Salut mental.

Objectius específics

- Atenció a les cures integrals dels pacients.
- Realitzar intervencions de suport i seguiment individualitzat respecte les necessitats dels pacients.
- Dur a terme programes específics.
- Realitzar intervencions grupals i individuals a famílies.
- Realitzar teràpies en patologies concretes.
- Coordinació amb les estructures assistencials, socials i amb altres per tal de garantir la continuïtat de les cures.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 - 2

Grau de Supervisió Directa i Progressivament Decreixent amb supervisió de la infermera referent Especialista de Salut Mental

SALUT MENTAL COMUNITARIA (CSM)

Els CSM (Centre de Salut mental), compleixen el rol de recolzament i suport especialitzat per a les cures i protecció de la Salut mental, en una població d'un territori determinat. Per això té la concepció, com a un complement de la xarxa assistencial del territori, principalment en l'àmbit d'atenció primària.

Objectiu general

- Aprendre a donar el Servei adequat d'atenció a l'usuari del CSM, segons les normes ètiques i deontològiques, garantint els drets a la persona, així com la confidencialitat de la informació.
- Adquisició del coneixement en l'atenció especialitzada, dels pacients derivats per primària, desenvolupant i aplicant programes generals i específics.
- Control i seguiment dels pacients donats d'alta de la unitat d'hospitalització.

Competències

- Adquirir coneixements de les cures d'infermeria en Salut Mental, en règim ambulatori.
- Establir el primer contacte amb el pacient mitjançant l'aplicació del protocol d'acollida, valorant la demanda preferent.
- Col·laborar en el control i seguiment dels pacients que han tingut atenció en el centre.
- Realitzar visites domiciliàries segons demanda i en consideració estrictament necessària pel tractament del pacient.

- Administració de tractaments farmacològics en el CSM. Fent us i maneig dels protocols farmacològics de liti, clozapina i depots.
- Participació i col·laboració en els diferents programes que es realitzant al centre, tal com: Programa de Servei Individualitzat (PSI) , Programa Tractament Individualitzat (PTI) i Trastorn Mental Sever (TMS).
- Participació i col·laboració donant recolzament en formació i coordinació en els equips d'atenció primària.

Objectius específics

Assolir totes les competències descrites.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 - 2 - 1

Grau de Supervisió Directa i Progressivament Decreixent Al inici de la rotació el grau de supervisió es directa i progressivament passa a ser indirecta amb supervisió de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

CENTRE SALUT MENTAL INFANTO JUVENIL (CSMIJ)

El CSMIJ es un Servei sanitari destinat a proporcionar assistència ambulatoria especialitzada en Salut mental a la població infantil i juvenil, esta format per un equip multidisciplinari de diferents professionals i d'infermeria.

Objectiu general

- Control i seguiment dels pacients.
- Assistència clínica i tractament.
- Prevenció i treball en l'àmbit comunitari.
- Coordinació amb els diferents nivell i recursos assistencials de Salut mental.

Competències

- Participació i col·laboració donant recolzament en formació i coordinació en els equips d'atenció primària.
- Participació i col·laboració en els diferents programes que es realitzant al centre, incloent Salut i escola.
- Col·laborar en el control i seguiment dels pacients que han estat atesos al centre.
- Coordinació amb les famílies.
- Participació i col·laboració en el programa trastorn mental greu (TMG)
- Participació en els tractaments individuals i en els grups psicoeducatius, en pacients i família.

Objectius específics

Assolir totes les competències descrites.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 - 2 - 1

Grau de Supervisió Directa i Progressivament Decreixent Al inici de la rotació el grau de supervisió es directa i progressivament passa a ser indirecta amb supervisió de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

URGÈNCIES PSIQUIÀTRIQUES

Entenen com a urgències psiquiàtriques les situacions en que els símptomes psicopatològics son percebuts com pertorbadors o com amenaça cap al propi individu i el entorn a on hi ha un fracàs en les capacitats adaptatives i també del entorn familiar.

Objectiu general

- Realitzar l'acollida del usuari, amb atenció àgil i personalitzada des de el moment que accedeix al Servei d'urgències.
- Ser capaç de establir relació amb la família, proporcionant informació i suport necessaris, per tal de disminuir l'ansietat inicial i aconseguir la seva implicació en la cura.
- Desenvolupar capacitat de treball en equip, afavorint la continuïtat de les cures, un cop resolta la situació d'urgència.
- Saber orientar cap altres dispositius assistencials un cop finalitzada la urgència.

Competències

- Mostrar disponibilitat d'atenció cap al pacient per ajudar a resoldre una situació determinada, transmetent sinceritat i confiança.
- Mantenir comprensió empàtica, per afavorir en el pacient el sentiment de cura, sense la creació de falses expectatives.
- No entrar en discussió amb el discurs del pacient o del entorn familiar.
- Millorar la qualitat del contacte i el tipus de suport, per contribuir a minvar certes situacions agudes.
- Mantenir actitud de atenció neutral, sense mostrar els propis sentiments.

Objectius específics

Assolir totes les competències descrites.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 – 2

Grau de Supervisió Directa Sempre amb supervisió directa de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

HOSPITAL DE DIA D'ADULTS

Concepte d'Hospital de Dia

Dispositiu assistencial de tractament actiu, dirigit a TMS en règim ambulatori de dia.

Tractament més intensiu i estructurat que el ambulatori normal.

Objectiu principal

Desenvolupar habilitats per a dur a terme el tipus de tractament intensiu, integral e individualitzat dels TMS, de forma ambulatòria.

Objectius Específics

- Saber actuar sobre el quadre clínic: buscant la milloria i remissió parcial o total.
- Saber actuar sobre factors familiars i socials que modulen el curs, la resposta als tractaments i el pronòstic de la malaltia.
- Adquirir capacitat d'incidir sobre les conseqüències del procés patològic.
- Adquirir capacitat d'incidir sobre las conseqüències socials de la malaltia mental.
- Contribuir a disminució i afrontament de la simptomatologia psiquiàtrica.
- Contribuir a la prevenció i reducció de recaigudes.
- Afavorir la prevenció del deteriorament.
- Millorar l'ajust i funcionament social dels malalts.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 - 2 - 1

Grau de Supervisió Directa i Progressivament Decreixent amb supervisió de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

HOSPITAL DE DIA INFANTO JUVENIL LITORAL MAR

Hospital de Dia infanto-juvenil (HD)

Es tracta d'un dispositiu assistencial d'hospitalització parcial de la xarxa de sanitat pública.

S'ofereixen intervencions de promoció de la salut, prevenció, diagnòstic, tractament i rehabilitació especialitzades i intensives en salut mental per als adolescents en situació de crisi.

A l'HD també es treballa amb les famílies dels adolescents atesos, donant suport i atenció psicològica, tant a nivell individual, familiar i grupal com facilitant la vinculació a diversos serveis especialitzats, en cas de que fos necessari.

S'ofereix un espai terapèutic intensiu, mitjançant l'ingrés parcial, és a dir, amb atenció diürna. L'estància proporciona un tractament intensiu sense desvincular als adolescents atesos del seu nucli familiar, social i educatiu.

L'HD està integrat dins del circuit assistencial, articulant-se amb la resta de dispositius per tal de poder establir un sistema de coordinacions que possibilitin la reincorporació de l'adolescent atès i a les seves famílies a un entorn saludable i funcional, com també la continuïtat assistencial del projecte terapèutic del pacient.

Objectius de l'HD

- Diagnòstic clínic i diferencial especialitzat mitjançant l'observació, l'aplicació de proves, qüestionaris i la convivència terapèutica.
- Elaboració d'un programa terapèutic individualitzat per a cada pacient en el moment de l'ingrés que utilitza diferents recursos. Aquest pla s'adapta a les necessitats de l'adolescent i la seva família segons l'evolució terapèutica.
- Intervenció terapèutica integral: individualitzada, en grup d'adolescents i/o famílies).
- Intervenció i treball interdisciplinari: infermera, auxiliar d'infermeria, educadores socials (2), psiquiatra, psicòlogues (2), docent. Tant a nivell intern com amb la resta d'equipaments de la xarxa assistencial.
- Atenció pedagògica per part d'una docent del Departament d'Ensenyament, per continuar amb el procés educatiu iniciat abans de l'ingrés mitjançant l'assistència a l'aula hospitalària i grup psicopedagògic.
- Intervencions per part de les educadores socials i la treballadora social per accedir als diferents recursos sociolaborals, per afavorir el contacte i la inserció al món laboral. Intervenció socioeducativa.
- Intervencions d'infermeria de promoció, prevenció, tractament i rehabilitació de la salut, tant dels adolescents com de les seves famílies, mitjançant intervencions individuals, familiars i grupals.
- Tallers i grups terapèutics desenvolupats per l'equip d'HD.

Objectiu principal EIR

Desenvolupar habilitats per proporcionar una atenció especialitzada en salut mental mitjançant cures d'infermeria especialitzades. Aquestes cures es portaran a terme en els diferents nivells d'atenció: promoció, prevenció, tractament i rehabilitació de la salut mental, tenint en compte factors intrínsecs i extrínsecs que intervenen en la salut mental.

Desenvolupar habilitats per a dur a terme el tipus de tractament intensiu, integral e individualitzat dels adolescents atesos a l'HD.

Objectius Específics EIR

- Realitzar la valoració d'infermeria de la situació psico-emocional dels adolescents i les seves famílies ateses a l'HD.
- Aplicar eines específiques, flexibles i adaptades a la situació de les persones ateses i l'equip interdisciplinari.
- Participar i col·laborar activament en l'atenció individual, familiar i grupal que es desenvolupa a l'HD.
- Participar i col·laborar de forma activa en les diferents intervencions amb les persones ateses i professionals.
- Assistir i participar a les reunions d'equip diàries, setmanals i trimestrals, donat que es treballen diferents aspectes de l'atenció a l'HD.
- Participar de forma activa a les activitats de recerca i formació de l'INAD.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 - 2 - 1

Grau de supervisió directa i progressivament decreixent amb supervisió de la infermera referent de l'Hospital de Dia.

PROGRAMA SE SEGUIMENT INDIVIDUALITZAT (PSI)

Servei de atenció, basat en el model de gestió de casos (case management).

Es tracta d'un mètode organitzatiu i d'un procés actiu de gestió dels trastorn mentals severos (TMS) a la comunitat, destinat a usuaris exclosos o en risc d'exclusió, realitzant un contacte freqüent i continuat.

Es proposa desenvolupar el PSI com a una eina per donar una resposta més adient a les necessitats dels pacients amb TMS amb repercussions psicosocials greus i amb una utilització de serveis múltiple i perllongada,

- Objectiu operacional en el Pla de Salut de Catalunya 1996/98

Objectius generals:

Adquirir la capacitat de relacionar-se amb el pacient al seu medi habitual, en la seva comunitat.

Ser capaç de valorar les necessitats reals del pacient en el seu dia a dia.

Objectius específics:

- Conèixer la Xarxa de Salut Mental i del Servei.
- Aprendre l'abordatge i el maneig adients del pacient, des de les vessants assistencials d'aquest Servei.
- Desenvolupar capacitat de treball en equip: Equip PSI, coordinacions

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 – 2

Grau de Supervisió Directa Sempre amb supervisió directa de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

PROGRAMES ESPECÍFICS

EMSE (Equip multidisciplinari de suport especialitzat en salut mental)

Es un programa de suport i atenció especialitzada a les urgències psiquiàtriques .

Objectiu general

- Millora l'atenció de les urgències extrahospitalàries, a partir de la formació i col·laboració amb els professionals del SEM, i també amb els diferents dispositius de Salut mental.

Competències

- Identificar pacients TMG resistents o refractaris a l'assistència.
- Atendre els TMG en situació de risc o descompensació psicopatològica que no reben assistència normalitzada, desvinculats o be en risc de descompensació.
- Efectuar visites tant a nivell ambulatori com domiciliàries.

Objectius específics

- Conèixer el funcionament de l'EMSE.
- Fer primeres entrevistes de familiars i avaluació dels casos.
- Aprendre maneig del pacient en el domicili.
- Aprendre maneig dels ingressos involuntaris des de el domicili.
- Assistir a les reunions d'equip on s'avaluen els casos dels pacients.
- Assistir a sessions d'infermeria i sessions clíniques de l'INAD.
- Realitzar, al menys, una recollida d'alerta, realitzant totes les gestions protocol·litzades des de la obertura del cas fins la seva finalització (recollida d'informació, entrevista amb la família, valoració i seguiment al domicili, tancament i devolució del cas al professional que ens dona l'alerta).
- Familiaritzar-se amb la base de dades de l'EMSE.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 - 2

Grau de Supervisió Directa Al inici de la rotació el grau de supervisió es directa i progressivament passa a ser indirecta amb supervisió de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

UNITAT D'ANSIETAT

És un servei suprasectorial incorporat a la xarxa de Salut mental que atén aquelles persones majors de 18 anys amb orientació diagnòstica primària de trastorn de pànic amb o sense agorafòbia, fòbia social, fòbia específica, trastorn per estrès posttraumàtic, trastorn obsessiu-compulsiu i trastorn d'ansietat generalitzada.

Objectiu general

- L'objectiu principal és l'avaluació, el diagnòstic i el tractament de les persones amb trastorns d'ansietat.
- Altres objectius són la recerca en diversos aspectes relacionats amb els trastorns d'ansietat i la docència i la formació per part de personal especialitzat.

Competències

- Donar suport als tractaments d'una manera més adequada a les característiques clíniques i de l'entorn de cada persona.
- Participar en les activitats tant a nivell individuals com a grupal del servei.
- Participar en les teràpies d'exposició.

Objectius específics

Assolir totes les competències d'infermera especialista, dins el programa.

Nivell de Responsabilitat del Resident 3 - 2 - 1

Grau de Supervisió Directa i Progressivament Decreixent Al inici de la rotació el grau de supervisió es directa i progressivament passa a ser indirecta amb supervisió de la infermera referent Especialista de Salut Mental.

INTERCONSULTA INFERMERA SALUT MENTAL

Servei aplicat per la infermera especialista en salut mental, als pacients ingressats en l'hospital del Mar, (per qualsevol patologia orgànica), les seves famílies i els professionals, referents o no del pacient, que hi treballen. L'activitat es desenvolupa allà on està el pacient, familiar o professional, de forma presencial preferentment.

També es realitzaran les intervencions específiques dins l'activitat col·laborativa corresponent com a infermera especialista en salut mental, amb els equips d'Interconsulta, tant de Psiquiatria com el d'Addiccions, de l'hospital del Mar.

Objectius Generals

- Objectiu relacionat amb la persona ingressada a l'Hospital del Mar :

L'objectiu principal és la valoració, diagnòstic i tractament del pacient, i la seva família, ingressat a l'Hospital del Mar.

- Objectiu relacionat amb els professionals que treballen a l'hospital del Mar:

L'objectiu principal és la valoració i aplicació de l'eina que precisin, per desenvolupar l'activitat professional tant en la vida privada com en l'àmbit de l'atenció hospitalària.

Altre objectiu és la recerca de les intervencions adaptades al tractament dels trastorns de la salut mental amb comorbiditat orgànica aguda.

Competències

- Realitzar la valoració infermera de la situació psico-emocional del pacient en qualsevol Unitat d'Hospitalització de l'Hospital del Mar
- Aplicar les eines específiques, flexibles i adaptades a la situació del pacient, família i professionals
- Gestionar la derivació a altre recurs, servei i/o professional
- Participar en la millora de les competències en l'atenció dels referents al pacient ingressat.
- Participar de forma activa en les activitats de recerca i formació, amb els serveis d'Interconsulta de Psiquiatria i Addiccions
- Col·laborar en el treball de prevenció i reducció de SCA (Sdme. Confussional Agudo)

Nivell de Responsabilitat del Resident 3-2-1

Grau de Supervisió Directa i Progressivament Decreixent

Al començament de la rotació el grau de supervisió és directa i progressivament passarà a ser indirecta amb supervisió per la infermera adjunta referent.

4. PLA DE FORMACIÓ TRANSVERSAL COMÚ:

CALENDARI de FORMACIÓ: les dates s'aniran actualitzant cada any per la Comissió de Docència del PSMAR.

R1

- Sessions d'acollida per a nous residents.
- Curs d'acollida lingüística per nous residents.
- Sessió Seguretat del pacient.
- Suport Vital Bàsic.
- Sessió Dret Sanitari.

R2

- Recerca Clínica.
- Lectura crítica. Assajos.
- Sessió Bioètica.

5. CURS DE FORMACIÓ TEÒRICA EN SALUT MENTAL PER A PSIQUIATRIA, INFERMERIA I PSICOLOGIA:

Classes presencials amb una periodicitat setmanal i una durada d'un any lectiu.

Nombre total d'hores: 100 Nombre total ECTS: 10

Les sessions, tallers i trobades amb l'expert es realitzen a les aules de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears.

La Comissió Pedagògica, integrada per representants de les societats científiques, l'entitat que gestiona el curs i membres del Pla Director de Salut Mental i Addiccions, és l'encarregada d'elaborar el programa de formació, desenvolupar els continguts i la metodologia. El programa formatiu s'actualitza cada any i es desenvolupa mitjançant tallers pràctics i de simulació, trobades amb experts, les exposicions teòriques, els seminaris i la virtualització de casos a través de l'ús de les noves tecnologies.

A final del curs es demanarà als alumnes un treball final que constarà d'un cas clínic adaptat segons cada especialitat amb diverses preguntes per a reflexionar sobre el cas i el procediment a seguir en relació al tractament i abordatge terapèutic a seguir. Amb aquest mètode d'avaluació es pretén motivar l'aprenentatge de continguts acadèmics transversals adquirits durant el curs així com impulsar els processos de desenvolupament i l'esperit crític davant situacions clíniques.

Requeriments per obtenir l'acreditació:

- Assistir a un 80% de les sessions i tallers. En el cas que no es compleixi aquesta assistència no optarà a l'avaluació i per tant serà No Apte.
- Treball Final-Cas Clínic. La nota final serà Apte / No Apte.

(Interrupció durant període de confinament i mesures derivades per la pandèmia, pendent

reinciar i revalorar procediment).

6. SESSIONS D'INFERMERIA, CLÍNiques I BIBLIOGRÀFIQUES

El resident haurà de participar activament en el desenvolupament i assistència de les sessions d'infermeria que es duen a terme amb una periodicitat quinzenal. També haurà d'assistir, sempre que sigui compatible amb la pràctica assistencial en la seva rotació corresponent, a la resta de sessions clíniques tant del servei com les generals de l'hospital.

Així mateix, haurà de assistir i participar a les sessions bibliogràfiques periòdiques.

Cada any s'actualitza la programació de totes les sessions.

7. ACTIVITATS CIENTÍFIQUES I DE RECERCA

Al llarg de la seva residència, cada resident haurà de dissenyar d'un projecte d'investigació sobre les cures de salut mental. Se li assignarà un tutor docent de projecte, que serà qui el supervisarà, en les tutories periòdiques que es realitzaran.

Al finalitzar la seva residència, la infermera especialista haurà assolit competències investigadores i estarà capacitada per a generar coneixement científic al àmbit de la salut, impulsar línies d'investigació i divulgar l'evidència científica. Així com, liderar i/o participar com a membre de l'equip investigador en projectes d'investigació multidisciplinaris.

CRONOGRAMA DE ROTACIONS A REALITZAR DURANT LA RESIDÈNCIA

Itinerari formatiu que es desenvolupa al llarg de 2 anys de residència, adaptat del Programa formatiu per a infermeres especialistes en salut mental, segons OM 1356/2011 del 11 de maig.

ANY RESIDÈNCIA	ROTACIÓ	DURADA	DISPOSITIU ROTACIÓ
R1	AGUTS	5 mesos	FORUM o Centres Assistencials Emili Mira
R1	URGÈNCIES	2 mesos	H. MAR
R1	ADICCIONS	2 mesos	H. MAR, FORUM o Centres Assistencials Emili Mira
R1	REHABILITACIÓ	2 mesos	FORUM o Centres Assistencials Emili Mira
R2	Centre de Salut Mental	3 mesos	S. MARTÍ o Centres Assistencials Emili Mira
R2	Centre de S. Mental infanto-juvenil	3 mesos	S. MARTÍ, CIUTAT VELLA, Hospital de Dia
R2	PSI	3 mesos	S. MARTÍ o Centres Assistencials Emili Mira
R2	Serveis especials (U. Ansietat, Equip multidisciplinari de serveis especialitzats en salut mental, S. rehabilitació comunitari, P. suport a primària, H. Dia infanto-juvenil, Interconsulta infermera)	2 mesos	H. MAR o Centres Assistencials Emili Mira

* Els residents podran gaudir de 1 mes de vacances per any lectiu.